

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 8PP/35/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121011262
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Caban, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2021:2121011262.1

Uznesenie

Okresný súd Trnava v konaní pred samosudcom JUDr. Jozefom Cabanom, PhD., v trestnej veci odsúdeného B. P., nar. XX.XX.XXXX v O., trvale bytom O. - V., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia, na verejnom zasadnutí konanom dňa 28.07.2021 takto

rozhodol:

Podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2, ods. 3 Trestného zákona súd žiadosť odsúdeného B. P., nar. XX.XX.XXXX v O., trvale bytom O. - V., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený:

- trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 02.11.2018, sp. zn. OT/417/2018, a
- trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava III zo dňa 23.05.2016, sp. zn. OT/71/2016,

z a m i e t a.

odôvodnenie:

Dňa 17.06.2021 bola Okresnému súdu Trnava doručená žiadosť odsúdeného B. P., nar. XX.XX.XXXX v O., trvale bytom O. - V., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody. Odsúdený vykonáva v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou trest odňatia slobody so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, a to trest vo výmere 1 rok za prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f), ods. 3 písm. b) Trestného zákona, uložený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 02.11.2018, sp. zn. OT/417/2018, a trest vo výmere 2 roky za prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) Trestného zákona, uložený trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava III zo dňa 23.05.2016, sp. zn. OT/71/2016.

Odsúdený vo svojom návrhu poukázal na splnenie podmienky pre podmiennečné prepustenie ku dňu 23.05.2021.

Na verejnom zasadnutí boli oboznámené listinné dôkazy a to hodnotenie odsúdeného vypracované riaditeľom ÚVTOS, skrátený výpis klienta, odpis z registra trestov, rozhodnutia Okresného súdu Bratislava II sp. zn. OT/417/2018 a Okresného súdu Bratislava III sp. zn. OT/71/2016.

Z hodnotenia odsúdeného vypracovaného riaditeľom ÚVTOS najmä vyplýva, že správanie a vystupovanie odsúdeného počas pobytu v ústave nebolo vždy na požadovanej úrovni. V jednom prípade fyzicky napadol iného odsúdeného a vulgárne mu nadával. Počas doterajšieho výkonu trestu nebol disciplinárne odmenený. Disciplinárne potrestaný bol jedenkrát, dňa 10.12.2020 pokarhaním, za nezachovanie zásad slušného správania a vystupovania voči osobám, s ktorými prišiel do styku. Počas výkonu trestu odňatia slobody neabsolvoval žiadny rekvalifikačný kurz ani iné formy vzdelávania. Vedený je k zmysluplnému tráveniu voľného času a k zapájaniu sa do spoločenských a záujmových aktivít organizovaných v rámci kultúrno-osvetovej činnosti zohľadňujúcich jeho zdravotné obmedzenia. Odsúdený počas výkonu trestu nebol pracovne zaradený zo zdravotných dôvodov, je poberateľom

invalidného dôchodku. Podľa potreby a určenia sa zapája do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného v oblasti udržiavania čistoty a upravenosti ubytovacích a spoločných priestorov ústavu a činností súvisiacich s prevádzkou ústavu. V zaobchádzaní sa osvedčuje situačne direktívny prístup s dôrazom na dodržiavanie ústavného poriadku, časového rozvrhu dňa a zákonných noriem. V individuálnej práci s odsúdeným sa kladie dôraz na stimulovanie k zodpovednosti a k primeranej sociálnej adaptabilite. Vedený k primeranému riešeniu konfliktných situácií a hľadaniu prosociálnych cieľov v duchu primeraného začlenenia sa do spoločnosti po výkone trestu. Zapájaný do protialkoholickéj osvety s poukazom na negatívny vplyv alkoholu na konanie a rozhodovanie osobnosti. K svojmu trestnému činu má kritický postoj. V rámci individuálneho prístupu k odsúdenému možno konštatovať, že odsúdený čiastočne plní ciele stanovené programom zaobchádzania. Resocializačná prognóza je menej priaznivá. Voči odsúdenému je vedené ďalšie trestné stíhanie. Dňa 22.05.2020 sa konalo verejné zasadnutie Okresného súdu Trnava vo veci rozhodovania o podmienčnom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, na ktorom bol odsúdený neprepustený. Na základe uvedených skutočností riaditeľ konštatuje, že odsúdený čiastočne preukazuje splnenie podmienok na podmienčné prepustenie a neodporúčam ho podmienčne prepustiť.

Zo skráteného výpisu klienta vyplýva dátum možného podmienčného prepustenia 29.04.2020.

Z odpisu registra trestov vyplýva, že odsúdený má v registri trestov 10 záznamov, a to z rokov 1981, 1983, 1986, 1987, 2004, 2008, 2015, 2016, 2018 a 2018. Posledné odsúdenia sa týkajú najmä majetkovej trestnej činnosti.

Prokurátor na verejnom zasadnutí navrhol žiadosť zamietnuť vzhľadom na nesplnenie oboch materiálnych podmienok na podmienčné prepustenie s poukazom na hodnotenie odsúdeného a odpis z registra trestov.

Odsúdený na verejnom zasadnutí uviedol, že on spáchal iba prečin, nikomu neublížil. K evidovanému ďalšiemu trestnému stíhaniu uviedol, že to nie je pravda, že ide o peňažný trest, kde už zaplatil tri splátky a inak nastali technické problémy, lebo on peniaze na zaplatenie má. V rámci konečného návrhu uviedol, že jeho skutok bol skrat, jeden veľký afekt, nebolo to úmyselné, nie je násilný typ. Uviedol, že spoločnosti už niečo odovzdal, takže právom očakáva, aby bola k nemu zhovievavá. Ďalej uviedol, že sedí už 33 mesiacov, má rakovinu, prekonal embóliu pľúc, lekári mu dávajú 10 rokov života, chce byť s dcérou, s ktorou roky nebol.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku „O podmienčnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienčné prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka a ak ide o odsúdeného na dvadsaťpäť rokov alebo na doživotie, po uplynutí troch rokov od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.“

Podľa § 66 ods. 1 Trestného zákona „Súd môže odsúdeného podmienčne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za prečin po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody, ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody, ak ide o osobu odsúdenú za zločin, ktorá nebola pred spáchaním trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody po výkone polovice uloženého nepodmienečného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmienečného trestu odňatia slobody; súd zároveň nariadi kontrolu technickými prostriedkami.“

Podľa § 66 ods. 2 Trestného zákona „Pri rozhodovaní o podmienčnom prepustení súd prihliadne aj na povahu spáchaného trestného činu a na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.“

Podľa § 66 ods. 3 Trestného zákona „Ak odsúdený má vykonať viac trestov odňatia slobody, odsúdený môže byť podmienčne prepustený najskôr po výkone súčtu pomerných častí uložených trestov podľa odseku 1 písm. a) až c), § 67 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/300/20210701>> a <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/300/20210701>> a celého zvyšku trestu podľa § 68 ods. 2 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2005/300/20210701>>.“

Z citovaných ustanovení vyplýva, že súd môže odsúdeného podmienčne prepustiť z výkonu trestu po splnení jednak formálnej podmienky, a to zákonom stanovenej doby výkonu trestu, a jednak po splnení dvoch materiálnych podmienok, ktorými sú plnenie povinností a správanie odsúdeného, ktorými preukázal polepšenie sa a skutočnosť, že od odsúdeného možno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Zmysel podmienčného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel' automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania. Podmienčné prepustenie je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život. Podmienčné prepustenie má mať na odsúdeného výchovný vplyv a to nielen ten, že iba v skúšobnej dobe po podmienčnom prepustení bude odsúdený viesť riadny život, ale predovšetkým ten, že odsúdenému je daná šanca na riadny život s tým, že sa už trestnej činnosti viac nedopustí, nakoľko rozhodnutím o podmienčnom prepustení súd prezumuje, že výkon trestu odňatia slobody splnil vo vzťahu k osobe odsúdeného svoj účel. Prítom platí, že ak súd nezistí „polepšenie sa“ odsúdeného, nemôže ani dospieť k záveru, že by odsúdený po podmienčnom prepustení viedol riadny život. Súd tiež uvádza, že z povahy inštitútu podmienčného prepustenia vyplýva, že jeho uplatnenie nemá byť automatické a nemá sa stať pravidlom, ale má sa uplatniť iba výnimočne, kedy jeho uplatnenie budú odôvodňovať okolnosti konkrétneho prípadu.

Uplatnenie fikcie neodsúdenia, čo znamená, že sa na odsúdeného hľadí, ako keby nebol odsúdený, nebráni tomu, aby ju súd zohľadnil pri posudzovaní osobnosti odsúdeného, jeho náchylnosti k páchaniu trestnej činnosti, vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným právnymi predpismi, a teda pri celkovom hodnotení možnosti nápravy odsúdeného. Zahladením odsúdenia alebo zákonnou fikciou neodsúdenia totiž zaniká iba skutočnosť odsúdenia za trestný čin, nie však aj samotná skutočnosť, že páchatel' spáchal trestný čin a bol zaň právoplatne odsúdený, keďže aj zahladené odsúdenie dáva obraz o osobe odsúdeného a jeho sklonoch páchať trestnú činnosť a oprávňuje súd skúmať existenciu očakávania vedenia riadneho života odsúdeným po jeho prípadnom podmienčnom prepustení z výkonu trestu (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Rozhodnutie o podmienčnom prepustení je fakultatívnej povahy, čo znamená, že naň neexistuje právny nárok, ktorého by sa mohol odsúdený domáhať ihneď, ak sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 05.06.2019, sp. zn. 6Urtos/1/2019).

Súd v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku vyhodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne, a dospel k nasledovným záverom.

Prvá zákonná (formálna) podmienka splnená je. Odsúdený vykonal potrebnú časť trestu odňatia slobody podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 3 Trestného zákona ku dňu 29.04.2020. Ku dňu rozhodovania súdu o žiadosti odsúdeného dňa 28.07.2021 je táto podmienka splnená.

Druhá zákonná (prvá materiálna) podmienka a to tá, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie, podľa názoru súdu splnená nie je. Súd v tomto smere poukazuje na negatívne správanie odsúdeného a to fyzické napadnutie iného odsúdeného a vulgárne nadávanie mu, disciplinárne potrestanie, žiadne disciplinárne odmeny, a len čiastočné plnenie programu zaobchádzania. Oproti týmto nedostatkom sa v hodnotení neuvádza žiadna výraznejšia skutočnosť, ktorá by bola výsledkom vlastnej iniciatívy odsúdeného (a nielen adaptácie na prostredie výkonu trestu), a ktorú by bolo možné hodnotiť pozitívne. Sám riaditeľ v závere hodnotenia uviedol, že

odsúdeného neodporúča podmiennečne prepustiť. Súd má za to, že uvedené skutočnosti svedčia o tom, že odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním nepreukázal polepšenie. Uvedené platí o to viac, že odsúdený sa dopustil vo výkone trestu násilného správania, hoci práve za agresívne správanie bol rozhodnutím Okresného súdu Bratislava III, sp. zn. OT/71/2016 uznaným za vinného, a to na tom skutkovom základe, kde okrem iného uviedol poškodenému „zabijem ťa, ty bastard, podrežem ťa, aj tvoju dcéru.“ a rozbehol sa voči poškodenému s kuchynským nožom v ruke. Na závere o nesplnení tejto podmienky nič nemia ani tvrdenia odsúdeného týkajúce sa jeho zdravotného stavu, pretože jednak tieto neboli v konaní zo strany odsúdeného preukázané, a jednak nemajú vecnú súvislosť smerom k prvej materiálnej podmienke preukázanie polepšenia sa.

Tretia zákonná (druhá materiálna) podmienka, t. j. dôvodné očakávanie vedenia riadneho života odsúdeného po jeho prepustení na slobodu, podľa názoru súdu splnená nie je. Pokiaľ nie je splnená prvá materiálna podmienka, nie je možné, aby bola splnená druhá materiálna podmienka. Pre úplnosť súd uvádza, že odsúdený bol opakovane súdne trestaný, vo výkone trestu odňatia slobody bol trikrát, a jeden z uložených trestov, ktoré odsúdený v súčasnosti vykonáva, mu bol nariadený po neosvedčení sa v skúšobnej dobe podmiennečného prepustenia. Odsúdený má opakovane sklony k páchaniu trestnej činnosti a ani predchádzajúce odsúdenia, a ani predchádzajúce výkony nepodmiennečných trestov odňatia slobody, nepôsobili na odsúdeného dostatočne výchovne a preventívne tak, aby odsúdeného prevychovali a odradili od páchania ďalšej trestnej činnosti. Odsúdenému už bola daná šanca ukázať, že je schopný viesť riadny život, ktorú odsúdený nevyužil. Nejde teda len o jednorazové vybočenie z riadneho spôsobu života, ale o opakované sklony k páchaniu trestnej činnosti. Súd má za to, že náprava odsúdeného a celkové pozitívne pôsobenie na odsúdeného je možné len počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody, pričom podmiennečným prepustením odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody by nebol naplnený jeden zo základných účelov trestu, ktorým je ochrana spoločnosti pred páchatelmi trestných činov.

Vzhľadom na vykonané dokazovanie a vyššie uvedené skutočnosti a úvahy súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia, teda tak, že návrh odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorá má odkladný účinok. Sťažnosť sa podáva na Okresný súd Trnava a to do 3 (troch) pracovných dní od oznámenia uznesenia, a rozhoduje o nej Krajský súd v Trnave. Oznámením uznesenia je jeho vyhlásenie v prítomnosti toho, komu treba uznesenie doručiť, alebo doručenie rovnopisu uznesenia. Právne neúčinná je sťažnosť podaná osobou, ktorá sa svojho práva podať sťažnosť výslovne vzdala.